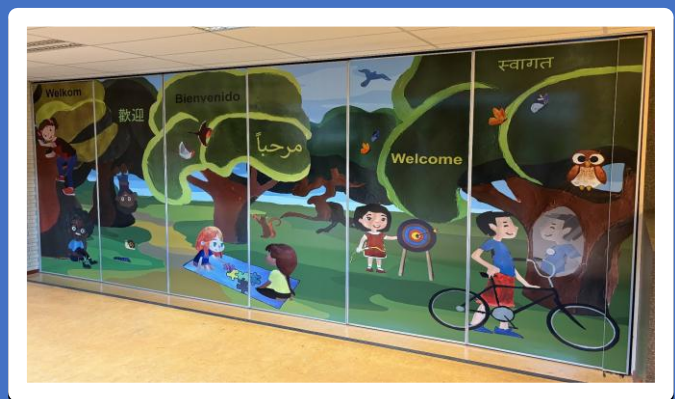

DALTONBOEK

Samenwerken -Vrijheid en verantwoordelijkheid -Effectiviteit -Zelfstandigheid -Reflectie

R.K. Daltonschool De Valkenheuvel
2023-2027

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Inleiding	2
Wat is Daltononderwijs?	3
De kernwaarden van Dalton	5
Missie van de Valkenheuvel	7
Visie van de Valkenheuvel	7
De kernwaarden van de Valkenheuvel	8
Ontwikkelingen Dalton op de Valkenheuvel	9
Hoe zien de kernwaarden op de Valkenheuvel eruit?	13
Bijlage 1 Doorgaande leerlijnen	19
Bijlage 2 keuzeborden onder- en bovenbouw	38
Bijlage 3 instrumenten	42
Bijlage 4 EDI-model	45
Bijlage 5 ouderbetrokkenheid	46
Bijlage 6 HiRo	47
Bijlage 7 de leerkuil	48
Bijlage 8 (mist nog coop)	49

Inleiding

In dit Daltonboek staat beschreven hoe het onderwijsteam van basisschool De Valkenheuvel invulling geeft aan het Daltononderwijs. Onze school is onderdeel van bestuur Het Sticht. Het Sticht is de overkoepelende stichting voor acht basisscholen in de gemeenten Zeist, Baarn, Utrechtse Heuvelrug en Wijk bij Duurstede: zeven katholieke scholen en één algemeen bijzondere school. Binnen ons bestuur is nog een andere Daltonschoon namelijk Daltonschoon Nicolaas in Doorn.

De Valkenheuvel is gehuisvest in een pand aan het Jagerspad 4. In dat pand is tevens de kinderopvangorganisatie SKDD en de GGD gevestigd. Op een deel van de eerste verdieping van het pand bevinden zich enkele wooneenheden van Bartimeus. De Valkenheuvel is een kleinschalige school met ongeveer 88 leerlingen. De leerlingen van onze school komen grotendeels uit de wijk Wildbaan-Dennenburg in Driebergen. De wijk bevat 50% huurwoningen en 50% koopwoningen. De schoolpopulatie is een afspiegeling van de wijk en daarmee van de maatschappij. Het zijn kinderen uit alle lagen van de bevolking. Op onze school zijn meer dan 20 nationaliteiten vertegenwoordigd.

In december 2011 hebben we de licentie ontvangen voor het geven van onderwijs volgens de Daltonbeginselen. In april 2017 is de licentie voor vijf jaar verlengd op basis van de resultaten van de visitatie. Als gevolg van Corona is de komende visitatie gepland in het najaar van 2024. Vooruitlopend op de visitatie reflecteren we op de afgelopen periode en kijken vooruit met ons team, leerlingen en ouders.

Tenslotte: Dit boek is een levend document, want net zoals de maatschappij is ook ons onderwijsproces constant in beweging. Dit boek is niet een theoretisch boekwerk, maar een praktische gids die enerzijds duidelijkheid biedt over de manier van werken op onze school en anderzijds er voor moet zorgen dat de gemaakte afspraken ook na verloop van tijd nog steeds voor iedereen duidelijk zijn. Wij hopen op deze manier de afspraken levend te houden binnen de school.

Team en directie Valkenheuvel

'Is ons onderwijssysteem erin geslaagd om kinderen die het volgen ijverig, oprecht, onbevangen en zelfstandig te maken?'

(Helen Parkhurst)

Wat is Daltononderwijs?

Het Daltononderwijs bewijst al honderd jaar lang haar waarde. De onderwijsvorm is gebaseerd op de ideeën van de Amerikaanse pedagoge Helen Parkhurst. De 'roots' van het Daltononderwijs liggen in het Amerika van het begin van de twintigste eeuw. Miljoenen immigranten kwamen in die tijd in de haven van New York aan op zoek naar werk, geluk en een nieuw bestaan in dit uitgestrekte land. Het waren pioniers, praktisch ingestelde mensen, gericht op overleven en het opbouwen van een bestaan.

Het Amerika van die tijd heeft een schreeuwende behoefte aan beter opgeleide mensen. Het gebrek aan schoolgebouwen, aan goed opgeleid personeel en de enorme groei van de bevolking maken dat er een klassikaal onderwijssysteem ontstaat dat zich kenmerkt door stilzit- en luisteronderwijs.

Parkhurst ondergaat dit 'demotiverende luisteronderwijs', zoals ze het zelf noemt, zelf ook. Maar als ze op zeventienjarige leeftijd zelf voor de klas staat, wil ze het 'allemaal anders' doen. Parkhurst experimenteert en zoekt een vorm om te individualiseren en te differentiëren, waarbij kinderen in vrijheid zelfstandig aan het werk kunnen zijn en zich niet hoeven te vervelen doordat ze voortdurend op de leerkracht of op elkaar moeten wachten.

Parkhurst wil van kinderen mensen maken die onbevreesd in het leven staan, vol van zelfvertrouwen, creatief, initiatiefrijk, sociaal en die hun maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen. 'Fearless human beings' is de wat ouderwetse term die ze daarvoor gebruikt. Dat soort mensen heeft de maatschappij volgens haar nodig, mensen die willen samenwerken en zo de maatschappij willen dienen bij het oplossen van de grote politieke en sociale problemen.

Haar vooral intuïtieve kennis over kinderlijke ontwikkeling leerde haar dat het in het onderwijs effectief is om leerlingen verantwoordelijk te maken voor de uitvoering van het eigen werk. Kinderen zijn actief, willen leren en willen werken. Ze zien dat volwassenen werken en dat is precies wat zij zelf ook willen. Parkhurst maakt van kinderen kleine ondernemers met 'aangenomen werk'. Ze geeft leerlingen werk, een taak. En die taak wordt als een soort contract aangegaan. Leerlingen mogen die taak in vrijheid naar eigen inzicht uitvoeren, maar dragen daarvoor ook verantwoordelijkheid.

Parkhurst denkt daarmee de sleutel in handen te hebben van een opvoeding van kinderen tot de door haar zo gewenste 'fearless human beings'.

En waar veel onderwijsvernieuwers uit haar tijd erop wijzen dat het onderwijs vernieuwd moet worden door de onderwijsinhoud te veranderen, door aan te sluiten bij de belevingswereld van kinderen, door het onderwijs in projectvorm aan te bieden, door meer

aan beroepsvoorbereiding te doen, zegt Parkhurst dat het vooral efficiënter kan als het schoolwerk verpakt wordt in taken die leerlingen in vrijheid zelfstandig als 'aangenomen werk' uit kunnen voeren.

En waarom dit effectief is legt Parkhurst uit aan de hand van twee acties: 'the liberation of the pupil' (het 'bevrijden' van de leerling) en de 'socialization of the school' (de socialisatie van de school). 'Freedom' (vrijheid) en 'interaction of group life' (socialisatie) zijn voor haar twee belangrijke, werkzame principes in het onderwijs.

Parkhurst gaat ervan uit dat leerlingen willen leren, zich willen ontwikkelen. En als leerlingen interessant werk krijgen, dat ze naar eigen inzicht mogen uitvoeren en waarbij ze, net als in het gewone leven, anderen mogen raadplegen als ze er even niet uitkomen, dan wordt er effectief gewerkt.

Vrijheid is voor Parkhurst dus niet 'mogen doen wat je wil'. Onverantwoordelijk, egoïstisch handelen is, volgens haar, een teken van onvrijheid. In vrijheid handelen betekent verantwoordelijk handelen. Pas dan zorgt vrijheid voor ervaring en ervaring voor leren. Vrijheid impliceert voor Parkhurst dus ook zelfstandigheid. Een kind dat in vrijheid werkt, werkt zelfstandig.

Het bieden van (keuze)vrijheid leidt zo tot plezieriger en leerzamer onderwijs, niet alleen met het oog op de prestaties in de schoolvakken, maar ook ten aanzien van de gewoonten om onafhankelijk te denken en te handelen.

De taken die leerlingen bij Parkhurst uitvoeren bevatten geen gemeenschappelijke groepsopdrachten. Het werken aan de taak is bij haar vooral een individuele aangelegenheid. Dat wil niet zeggen dat het onderwijs volgens het Dalton Plan van Parkhurst individualistisch of egocentrisch is en dat de leerlingen niet of nauwelijks met elkaar contact zouden hebben. Terwijl de leerling aan zijn taak werkt, functioneert hij, volgens Parkhurst, als een lid van de schoolgemeenschap. De leerlingen krijgen alle gelegenheid om met elkaar om te gaan, rekening te houden met elkaar en om zich verantwoordelijk te voelen voor het geheel. Parkhurst stelt geen beperkingen aan de sociale interactie in de klas. Deze socialiteit omschrijft Parkhurst als 'interaction of group life'. Ze noemt het haar tweede principe. Ook gebruikt ze er wel het equivalente begrip 'co-operation'.

Voor Parkhurst is ervaring leven, samenleven en werken. Het zorgt voor ontwikkeling, leren, rijping, oefening, verbetering en vorming. Ze houdt leerkrachten voor vertrouwen te hebben in dit proces. Er wordt gewerkt en geleerd als: leerlingen interessante taken krijgen, nieuwsgierig zijn, deze in vrijheid mogen uitvoeren en daarbij ook nog mogen communiceren met klasgenootjes. Zo zitten kinderen in elkaar!

Het Daltononderwijs van nu is niet hetzelfde als het Daltononderwijs van Parkhurst. Of misschien juist wel? De praktijk van nu ziet er weliswaar niet hetzelfde uit als de praktijk van toen, maar omdat Parkhurst benadrukte dat er met haar gedachtegoed geëxperimenteerd moest worden – dat is de essentie van haar ideeën – moet het Daltononderwijs van nu er wel anders uitzien dan het Daltononderwijs van haarzelf, een kleine honderd jaar geleden. Er moet ontwikkeling en progressie zijn, die gebaseerd is op voortschrijdend inzicht en voortschrijdende ervaringen.

Het niet vastlopen in routinematig handelen, maar het kennis nemen van nieuwe ontwikkelingen en het kritisch beschouwen van de eigen Daltonpraktijk hoort bij Daltononderwijs, ook in de eenentwintigste eeuw.

De kernwaarden van Dalton

1. Samenwerken

'The school functions as a social community'

Een Daltonschool is een leefgemeenschap waar leerlingen, leerkrachten, ouders, schoolleiding en bestuur op een natuurlijke en gestructureerde wijze samen leven en werken. Een Daltonschool is ook een leeromgeving waar leerlingen en leerkrachten iets van en met elkaar leren. Doordat leerlingen samen met leerkrachten en medeleerlingen aan hun leertaken werken, leren zij met elkaar om te gaan en leren zij dat zij elkaar kunnen helpen.

Het verwerven van kennis en vaardigheden in samenwerking met anderen kan het leren vergemakkelijken. Leerlingen leren dat er verschillen bestaan tussen mensen. Ze leren naar elkaar te luisteren en respect te hebben voor elkaar. Als leerlingen met elkaar samenwerken, ontwikkelen ze sociale vaardigheden en leren ze reflecteren op de manier waarop ze leren. Zoals: het beoordelen van een eigen inbreng en die van een medeleerlingen, het aangaan van de dialoog, het leren omgaan met teleurstellingen en het ervaren van een meeropbrengst uit de samenwerking. Het uiteindelijke doel is democratisch burgerschap.

Een Daltonschool is een oefenplek voor democratisering en socialisering.

2. Vrijheid & verantwoordelijkheid

'Freedom and responsibility together perform the miracle'

Vrijheid is noodzakelijk om eigen keuzes te kunnen maken en eigen wegen te vinden. Vrijheid in het Daltononderwijs is de gelegenheid krijgen om het taakwerk zelf te organiseren. De opgegeven leerstof en de eisen die daaraan worden gesteld, de tijdslimiet, de werkafspraken en de schoolregels, vormen de grenzen waarbinnen de leerlingen hun vrijheid leren gebruiken. Een leerling leert verantwoordelijkheid voor zichzelf en zijn omgeving te dragen, als zijn omgeving hem daarvoor de ruimte en mogelijkheden biedt.

Door leerlingen meer vrijheid te bieden kunnen zij eigen keuzes maken en een actieve leerhouding ontwikkelen. Maar vrijheid betekent niet dat alles zomaar kan en mag. Het is een taak van de leerkracht om iedere leerling een structuur te bieden om vrijheid binnen grenzen te leren hanteren. Leerlingen krijgen de ruimte om te ontdekken en te experimenteren, maar worden tegelijk ook geconfronteerd met de relatie tussen wat ze doen en wat dat oplevert. Dat is voor leerlingen een geleidelijk leerproces, waarin zelfkennis en zelfinschatting een grote rol spelen.

3. Effectiviteit

Dalton is een 'Efficiency measure'

Dalton is een maatregel om effectiever te werken: *'a simple and economic reorganization of the school'*. Parkhurst wil met haar Dalton Plan het schoolse leren doelmatiger maken.

Daarom zijn effectiviteit en efficiency al vanaf het begin twee belangrijke begrippen. Effectiviteit en efficiency vooronderstellen duidelijkheid over de onderwijsopbrengsten. Parkhurst vindt dat het onderwijs een brede functie heeft. Onderwijs behoort kinderen en jeugdigen ook cultureel en moreel te vormen, zodat ze zelfredzaam en sociaal verantwoordelijk worden: geoefend in, gewend aan en voorbereid op leven, werken en samenleven.

Het Daltononderwijs is gericht op een effectieve inzet van tijd, menskracht en middelen.

Parkhurst wil omwille van de efficiency leerlingen juist verantwoordelijkheid in handen geven. Zij stelt dat als leerlingen een taak krijgen, waar zij verantwoordelijkheid voor dragen en die ze in vrijheid zelf plannen en uitvoeren, het onderwijs dan veel effectiever is dan het stilzit- en luisteronderwijs dat zij zelf doorlopen heeft. Parkhurst maakt in haar Dalton Plan van kinderen als het ware kleine ondernemers, die verantwoordelijkheid leren dragen voor het schoolwerk, hun eigen werk, dat ze in vrijheid uitvoeren.

4. Zelfstandigheid

'Experience is the best and indeed the only real teacher'

Zelfstandig leren en werken op een Daltonschool is actief leren en werken. Een leerling wil doelgericht werken aan een taak of opdracht en is in staat om tijdens dit leerproces hulp te

zoeken indien noodzakelijk. Deze manier van werken stimuleert het probleemoplossend denken van leerlingen.

Om later als volwassene goed te kunnen functioneren moet een leerling leren beoordelen welke beslissingen hij/zij moet nemen en wat de gevolgen daarvan zijn. De keuzevrijheid dwingt een leerling tot het nemen van zelfstandige beslissingen die voor hem effectief en verantwoord zijn.

5. Reflectie

'I would be the first to hear welcome criticism'

Nadenken over je eigen gedrag en je eigen werk, is op Daltonscholen belangrijk. Op veel Daltonscholen maken leerlingen vooraf een inschatting van de moeilijkheidsgraad en de tijd van de opdrachten. Achteraf wordt hierover ook een feitelijke beoordeling gegeven en worden in gesprekjes regelmatig de inschattingen vooraf en de feitelijke beoordelingen

achteraf met elkaar vergeleken. In zulke gesprekjes kan er dan bijvoorbeeld aandacht geschonken worden aan het feit waarom een kind steeds de rekenopgaven in de weektaak vooraf moeilijker inschat dan ze (achteraf) blijken te zijn.

Op andere aspecten van het werken in de klas wordt op een soortgelijke wijze gereflecteerd. Zo wordt geleidelijk de vaardigheid in het zelfstandig werken en het samenwerken opgebouwd. Het kritisch benaderen van onderwijskundige ontwikkelingen en inzichten is op een Daltonschool vanzelfsprekend. Iedere docent die werkt op een Daltonschool reflecteert op zijn/haar onderwijspraktijk en professioneel handelen. Ook op schoolniveau vindt reflectie over de kwaliteit van het Daltononderwijs voortdurend plaats.

Missie van de Valkenheuvel

De missie van onze school is: "*Samen Scholen, Samen Leven*". Op onze school bereiden wij de leerlingen voor op een samenleving die voortdurend verandert. Kinderen worden op steeds jongere leeftijd geconfronteerd met hetgeen er in groter verband in de wereld gebeurt via alle media en via de toenemende diversiteit van onze samenleving. Wij willen de leerlingen een steeds verder groeiende mate van verantwoordelijkheid geven voor hun eigen leerproces naarmate zij ouder worden. De leerlingen worden van jongs af aan vertrouwd gemaakt met hun verantwoordelijkheid voor de groep en voor elkaar. Zij leren samenwerken met iedereen en zij leren elkaar te helpen. De missie vanuit Daltononderwijs staat voor een brede vorming (zowel cognitief, cultureel, sportief en sociaal emotioneel) die bijdraagt aan een sterke persoonsontwikkeling. Het is adaptief onderwijs dat kinderen uitnodigt op basis van (zelf) vertrouwen uitdagingen aan te gaan om zich verder te ontwikkelen.

Visie van de Valkenheuvel

"De opbrengst, dat ben ik".

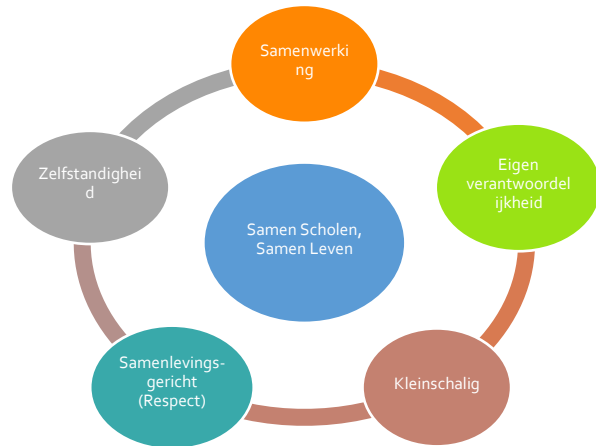
Ons Daltononderwijs geeft inhoud aan een brede vorming waarbij intellectuele- en creatieve groei in evenwicht zijn met sociale en persoonlijke groei. Een leerling wordt uitgedaagd het beste uit zichzelf te halen. Wij willen met ons Daltononderwijs een leef- en leeromgeving creëren waar leerlingen worden uitgedaagd zich te ontwikkelen tot mensen zonder vrees met een kritische en democratische grondhouding. Het helpt hen te kunnen functioneren in een complexe samenleving door ondernemend en zelfverantwoordelijk te zijn in het leven, in het werken en in het samenleven.

Met het onderwijs op onze school willen we bereiken dat onze leerlingen aan het eind van de schoolloopbaan kritisch naar zichzelf kunnen kijken en zich bewust zijn van de eigen drijfveren. Een kind kan steeds meer aangeven hoe, wanneer en wat hij of zij wil leren op een zeker moment. Op die wijze denken wij een grotere betrokkenheid bij kinderen te realiseren en dus ook een groter leerrendement. Tevens geloven wij dat wij op deze manier de kinderen maximaal voorbereiden op hetgeen zij later in de samenleving nodig hebben om te slagen. Wij geven kinderen een goede basis als zij vanaf een jonge leeftijd vertrouwd zijn met verschillende kinderen met diverse achtergronden. Wij willen een leer- en leefgemeenschap zijn waarin verschillend denken, verschillende keuzes maken en

verschillend leven een gegeven zijn. Onze leerlingen treden andere mensen open, nieuwsgierig en zonder vooroordelen tegemoet.

De kernwaarden van de Valkenheuvel

Onze kernwaarden zijn: samenlevingsgerichtheid (respect), zelfstandigheid, samenwerking, eigen verantwoordelijkheid en kleinschaligheid. De Valkenheuvel is geen grote school met volle klassen. De Valkenheuvel biedt juist aandacht en kansen aan het individu door kleinschaligheid. De kernwaarden uitgaande van ons Daltononderwijs zijn belangrijk voor onze leerlingen, omdat zij vanuit hun cultuur en taalbarrière deze vaardigheden thuis ook nodig hebben. De komende jaren wordt de focus gelegd op de volgende Daltondoelen vanuit de kernwaarden.

Zelfstandigheid:

Wij zorgen voor een doorgaande leerlijn omtrent: het eigenaarschap, het nemen van initiatieven door leerlingen en het om kunnen gaan met uitgestelde aandacht. Dit willen wij realiseren met de juiste didactische methodes, inspraak van leerlingen, Daltonmiddelen en oudergesprekken met de leerlingen over verantwoordelijkheid. (zie blz 14)

Samenwerken:

Wij leren de kinderen vaardigheden aan om tot samenwerkend leren te komen. Dit willen wij realiseren door de inzet van coöperatieve werkvormen en duidelijke (gang)afspraken. (zie blz 15)

Reflectie:

Wij zorgen voor een doorgaande leerlijn omtrent: het vooraf, tijdens en achteraf reflecteren en leren de leerling zijn doel goed te omschrijven. Dit willen wij realiseren door de leerling vooraf na te laten denken over zijn eigen leerdoel en behoeftevraag, het proces zichtbaar te maken voor leerlingen en ouders, achteraf in gesprek te gaan en het eigen werk te leren beoordelen. (zie blz 16)

Effectiviteit:

Er is een doorgaande leerlijn wat betreft de effectieve leertijd. (zie blz 15)

Vrijheid en verantwoordelijkheid:

Er is sprake van vrijheid in gebondenheid. (zie blz 17)

‘Een leerling zal nooit iets grondig leren als hij de kennis niet in zijn eigen tempo mag vergaren. Vrijheid bepaalt zijn eigen tempo. Iemand tijd ontnemen is slavernij’

(Helen Parkhurst)

Ontwikkelingen Dalton op de Valkenheuvel

In april 2017 hebben wij het visitatieverslag ontvangen van de heer L. Pinckaers en mevrouw I. Zuidgeest. Zij gaven ons de volgende aanbevelingen:

Aanbeveling 1

Wij missen 1. Met name de samenhang tussen de diverse Dalton werkwijzen zoals die in jullie Dalton schoolorganisatie zijn afgesproken en vastgelegd in jullie Daltonboek (borgingsinstrument). 2. Beschrijf in jullie Dalton Ontwikkelingsplan jullie Daltondoelen en hoe je die denkt te realiseren.

Aanbeveling 2

Communiceer jullie Daltonontwikkelingen maar zeker ook jullie Daltonparels regelmatig met de ouders en externen. De beschrijving van jullie Daltononderwijs in jullie Daltonboek, schoolgids en de website vinden we summier.

Onderstaand borginginstrument Daltondoelen en ontwikkeling

Wanneer	Doel	Afspraken/uitkomsten
2018-2019	Unitonderwijs waarbij kinderen elkaar leren helpen en om hulp kunnen vragen (samenwerken en reflecteren).	Met alle groepen is dit schooljaar wekelijks in units gewerkt. Dit hield in dat we met de groepen 1 t/m 4 en de groepen 5 t/m 8 groepsdoorbrekend aan verschillende projecten hebben gewerkt. Het doel is vooral om van en met elkaar te leren. Er is aan verschillende projecten gewerkt zoals: het leren van de schoolregels, samen zingen en componeren, de werking van de nieuwe methode begrijpend lezen, wetenschap en technologie opdracht, drama, filosofie, meetkunde, spelling en beweging. De leerlingenraad heeft aangegeven dat zij het unitonderwijs fijn vinden. Ze vinden het goed om zo van en met elkaar te leren.
2018-2019	Reflecteren op gedrag.	Invoer van gedragsladder. De ladder wordt in de klas gebruikt bij het evalueren van gedrag. In de leerlingenraad is aangegeven dat het gebruik ervan goed werkt.
2019-2020	Koppelen van onze leerlijn zelfstandigheid aan OPO.	Op 18 november hebben we een studiedag gehad. Hierbij hebben we gesproken over onze missie en visie van Dalton en eigenaarschap. Met elkaar zijn een aantal acties afgesproken.

		Daarna is er een nulmeting/inventarisatie gedaan. Deze is op 6 februari besproken. We hebben afgesproken te gaan werken aan belangrijke zichtbaarheid, reflectie, de takenkaart, de doelen en meer in gesprek met elkaar over de Daltonwerkwijze. We zoeken naar de verbinding met de verkregen subsidie (zelfstandigheid en zelfvertrouwen). Daarvoor is een activiteitenplan opgesteld. Vanwege Corona is het activiteitenplan opgeschort. Vanuit het ministerie van onderwijs is aangegeven dat de termijn voor het starten van activiteiten is verschoven. De regeling loopt langer door. We starten in september/oktober met het activiteitenplan.
2019-2020	Aanbevelingen Dalton uit visitatie vanuit het Sticht.	Op 28 oktober 2019 is besproken welke aanbevelingen we de komende tijd kunnen oppakken. Het voorstel is dat het tweede punt van de eerste conclusie: "de lijn op het gebied van Dalton" door de cursisten van de Daltonopleiding meegenomen wordt als verbeterpunt.
2019-2020	Unitonderwijs waarbij kinderen elkaar leren helpen en om hulp kunnen vragen (samenwerken en reflecteren).	In 2019 is er volgens 2 thema's in units gewerkt namelijk: reis je mee en herfst. In 2020 zijn er workshops gegeven. Hierbij is een andere groepsindeling gehanteerd. Daarbij is er voor groep 1 een aparte activiteit gepland. Groep 2 t/m 4 en groep 5 t/m 8 hebben verschillende workshops gevolgd. Vanwege Corona heeft er geen vervolg plaats gevonden en is er in maart niet geëvalueerd. De tussenevaluatie was positief. Op basis daarvan gaan we volgend jaar door. We staan achter de doelen en vinden het groepsoverstijgend werken een aanvulling op onze kernwaarde (leren) samenwerken.
2020-2021	Daltonboek volledig maken.	Het boek is nog niet volledig gemaakt.
2020-2021	Uitgangspunten Daltononderwijs eenduidiger neerzetten binnen school.	In alle groepen is dat schooljaar met eenzelfde format voor de takenkaart gewerkt. De inhoud van de takenkaart verschilt wel van elkaar. In groep 1/2 wordt in plaats van een weektaak met een planbord gewerkt. In de bovenbouw is met de kinderen gereflecteerd op het halen van cognitieve doelen, op gedrag en op welbevinden. Dit gebeurde tijdens gesprekken op eigen aanvraag of op aangeven van de leerkracht. In de middenbouw is onder andere gereflecteerd met behulp van het gesprek over de leerkuil en het gebruik van de gedragsladder. In groep 1/2 is de kinderen geleerd eerst met een ander kind te reflecteren en vervolgens met de leerkracht. In ieder Valkje is een Dalton item besproken.

2020-2021	Afsluiting Daltoncursus voor nieuwe leerkrachten.	<p>Op 5 november is de eindpresentatie gegeven door vier cursisten van Dalton.</p> <p>Zij hebben met elkaar gekeken naar ontwikkelingen die ons Daltononderwijs versterken. Er zijn fraaie portfolio's gemaakt met concrete aanbevelingen voor de school.</p> <p>Voor de midden- en bovenbouw is een nieuwe takenkaart ontwikkeld. De takenkaart is overzichtelijker gemaakt op één bladzijde. De doelen staan erop en er is meer ruimte voor differentiatie en eigen keuzewerk gemaakt. Voor groep 1/2 is een handelingswijzer gemaakt.</p> <p>Centraal in alle portfolio's stond het belang dat wij op school hechten aan zelfstandigheid. Belangrijk is dat onze kinderen gestimuleerd worden hun zaken zelf te regelen. Dat begint al in de kleuterklas waarbij een 2e groeper gekoppeld wordt aan een 1e groeper met het doel elkaar te helpen. De leerkrachten stellen veel vragen aan de kinderen zodat ze zelf nadenken over oplossingen en wij als leerkrachten niet meteen zelf de oplossingen aandragen. In de bovenbouw willen we meer toe naar het zelfsturend leren.</p>
2020-2021	<p>Actualiseren uitgangspunten zelfstandigheid.</p> <p>>80% van de uitgangspunten van zelfstandigheid wordt beheerst in de groepen 2,4,6 en 8.</p> <p>60% van de uitgangspunten van zelfstandigheid wordt beheerst in de groepen 1,3,5 en 7.</p>	<p>Op de studiedag van 6 oktober 2020 zijn de uitgangspunten voor zelfstandigheid geactualiseerd met het team. In november hebben de leerkrachten de groepsplannen voor zelfstandigheid in Parnassys gezet. De uitvoering van de plannen is door Corona gestagneerd. Op de studiedag van 11 juni wordt besproken hoe we hiermee verder gaan.</p>
2020-2021	Unitonderwijs waarbij kinderen elkaar leren helpen en om hulp kunnen vragen (samenwerken en reflecteren).	<p>Het eerste blok unitonderwijs met als thema "En Toen?" is uitgevoerd. Door Corona zijn de overige blokken niet uitgevoerd. De focus is door uitval van fysiek onderwijs gelegd op de kernvakken rekenen en taal.</p>
2020-2021	Afstemmen gedragsverwachtingen volgens Dalton kernwaarden.	<p>Alle groepen hebben aan het begin van schooljaar 2020-2021 gewerkt aan een gezamenlijk thema "Wie ben ik?". De eerste weken is in alle groepen veel aandacht besteed aan de regels en afspraken op school en in de klas. Enkele voorbeelden van regels op school zijn: als we samenwerken, laten we elkaar uitpraten en luisteren we</p>

		naar elkaar of als we zelfstandig gaan werken, proberen we problemen eerst zelf op te lossen en vragen daarna hulp als het niet lukt.
2021-2022	Communiceren over Dalton.	In ieder Valkje is een kernwaarde toegelicht. Daarbij zijn voorbeelden uit de Valkenheuvel praktijk gebruikt.
2021-2022	Actualiseren uitgangspunten zelfstandigheid. >80% van de uitgangspunten van zelfstandigheid wordt beheerst in de groepen 2,4,6 en 8. 60% van de uitgangspunten van zelfstandigheid wordt beheerst in de groepen 1,3,5 en 7.	Met het team is op 20 september de uitgangspunten voor zelfstandigheid besproken. We hebben op de vergadering afgesproken dat de plannen worden afgesloten in verband met het stoppen van de subsidie. De uitgangspunten zoals geformuleerd, zijn behaald.
2021-2022	Afstemmen gedragsverwachtingen volgens Dalton kernwaarden.	Met het team hebben we op onze eerste studiedag uitgebreid met elkaar gesproken over de gedragscode personeel en over de gedragsregels voor de kinderen. We hebben de gedragsverwachtingen met elkaar afgestemd en in een document vastgelegd. De gedragsladder is naar leerbehoefte van de groep voornamelijk ingezet in de onder- en middenbouw.
2022-2023	De Dalton commissie actualiseert het Daltonboek.	Gedurende schooljaar 2022/2023 is het Daltonboek geactualiseerd.
2022-2023	In ieder Valkje wordt een Dalton item besproken.	Inmiddels staat er in iedere nieuwe editie van Het Valkje een kopje over het Daltononderwijs. Zo vergroten wij de ouderbetrokkenheid.
2022-2023	Afstemmen gedragsverwachtingen volgens Dalton kernwaarden.	Zowel de gedragsverwachtingen als de ontwikkelingen rondom Dalton zijn bekend bij het team.
2023-2024	Doorgaande lijn/reflectie/ leer-en actiepunten	Zowel in de teamvergaderingen als op studiedagen komen deze onderwerpen terug. Dit jaar 2024 is ook een visitatie.
	Nog invullen	

Hoe zien de kernwaarden op de Valkenheuvel eruit?

Zelfstandigheid

Doel: Wij zorgen voor een doorgaande leerlijn omtrent: het nemen van initiatieven door leerlingen en uitgestelde aandacht. Dit willen wij realiseren met methodes, de leerlingenraad, de (ouder)gesprekken met de leerlingen over verantwoordelijkheid en door uitgestelde aandacht frequent in te zetten.

Op onze school is er een leerlingenraad om de eigen initiatieven van leerlingen te bevorderen. Daarnaast worden er bewust activiteiten opgepakt om de zelfstandigheid en verantwoordelijkheid te vergroten, zoals het ontwerpen en maken van de Daltonwand of het ontwerpen en uitbesteden van een groen schoolplein. Bij de keuze van nieuwe methodes worden de Dalton kernwaarden meegewogen. Zo werken wij sinds het schooljaar 2022/2023 met de nieuwe WIG voor rekenen, bestaande uit lessen en weektaken.

De inrichting van de klas is zodanig, dat de kinderen alle materialen die zij nodig hebben zelfstandig kunnen pakken, eventueel kunnen schoonmaken en weer opruimen. Vooral in de groepen 1 en 2 wordt hieraan veel aandacht geschonken. Hier opgedane vaardigheden kunnen uitgebouwd worden in de hogere groepen. Kinderen in hogere groepen kunnen zelfstandig spullen pakken als: potloden, multoblaadjes, boeken of scharen. Bij het zelf pakken van wat je nodig hebt gelden natuurlijk uitzonderingen wanneer het gaat om zaken die gevaar opleveren (snijmachines of gereedschap). Kinderen leren om zelf te bepalen wat nodig is en om benodigde materialen zelf te verzamelen.

Sinds schooljaar 2024/2025 zijn wij opgestart met het implementeren van een eigen doel op het keuzebord (*zie bijlage 2*). De leerling krijgt hierin zelf de vrijheid in gebondenheid. Zo kan de leerkracht bespreken met de leerling of het doel passend is en de planning realistisch.

Het team heeft besloten dat de leerling aanwezig mag zijn bij de oudergesprekken. Wij gaan dan onder andere met de leerling in gesprek over zelfstandigheid en hoe deze verder te ontwikkelen.

Tot slot zetten wij de uitgestelde aandacht frequent in, door in iedere groep vaste instrumenten in te zetten. De beurtblokjes worden consequent gehanteerd. Daarnaast is de schoolafpraak om tijdens iedere les de timer, stemvolumekaart, het stoplicht en het blokje in te zetten (*zie bijlage 3*). Bij de kleuters wordt er ook nog gebruik gemaakt van een keycord met rood cirkel eraan. Op die manier is het duidelijk of de leerkracht beschikbaar is, voor hoelang en met welk stemvolume er wordt gewerkt.

Samenwerken

Doel: Wij leren de kinderen vaardigheden aan om tot samenwerkend leren te komen. Dit willen wij realiseren door de inzet van coöperatieve werkvormen en duidelijke (gang)afspraken.

Bij ons op school is het heel gewoon dat er wordt samengewerkt. De kinderen werken en leren samen in de eigen groep, maar ook groepsoverstijgend. De leerlingen van de bovenbouw zijn maatjes met de onderbouw bij vieringen, oefenmomenten en het aanleren van vaardigheden. Er is een doorgaande lijn omtrent samenwerken (zie bijlage 1).

In iedere groep zijn er meerdere werkplekken, zodat er ruimte is om samen te werken. De leerlingen hebben een zekere vrijheid in het kiezen van een werkplek in de school. Doordat er met een taak wordt gewerkt, zijn kinderen in het klaslokaal vaak gelijktijdig bezig met verschillende opdrachten. In een Daltonschool zal een kind (moeten) wennen aan een zeker "werkgeruis", maar het kan er ook voor kiezen een rustige werkplek op te zoeken.

De gang wordt 's ochtends vooral gebruikt als stiltewerkplek tot 11.00 uur, daarna als samenwerkplek. Als er wordt gekozen om op de gang te werken, dan wordt de gangkaart ingezet. Op deze kaart en in gang staan de afspraken en verwachtingen voor zowel het stilwerken als het samenwerken (zie bijlage 3). In iedere klas is de tafelopstelling zo ingedeeld, dat de leerlingen makkelijk samen kunnen werken.

Wij willen de leerlingen graag vaardigheden aanleren om tot samenwerken te komen. Om die reden zetten wij coöperatieve werkvormen in. Bij de kleuters tot en met groep 4 worden er 4 werkvormen aangeboden. Vanaf groep 5 komt er ieder leerjaar een werkvorm bij. De instrumenten die iedere les zichtbaar zijn in de groepen 1 t/m 8 (zie bijlage 3), zorgen ervoor dat de leerlingen weten hoelang en met welk volume ze mogen overleggen.

De methode HiRo wordt ingezet om op een respectvolle manier met elkaar om te gaan en te communiceren (zie bijlage 6). Zo is onze Daltonschool een oefenplek voor democratisering en socialisering.

Effectiviteit (doelmatigheid)

Doel: er is een doorgaande leerlijn wat betreft de effectieve leertijd.

Op onze school is de basis van effectiviteit een goede groeps- en schoolorganisatie. De leerlingen kennen de regel: binnen is beginnen. Op die manier zijn wij gericht op een effectieve inzet van tijd. Wij vinden het belangrijk dat leerlingen zelf verantwoordelijkheid dragen voor hun eigen taken en zich verantwoordelijk voelen voor de klas. Zo hebben wij in iedere groep takenlijsten hangen, waarbij de leerlingen verantwoordelijk zijn voor het onderhouden van een schone en opgeruimde klas. De groep 1 t/m 4 plannen het keuzebord per week. Vanaf groep 5 wordt er per 5 weken gepland. (zie bijlage 2).

Het is van belang dat een leerling weet waarom hij iets moet leren en hoe hij dit wil gaan doen. Als een leerling eigenaar is van zijn leerproces, wordt het een effectief proces. De leerling krijgt het vertrouwen om het op zijn manier te doen, waarbij er wordt gereflecteerd om te kijken of dit ook een effectieve manier is geweest. Dit kan betekenen dat een leerling andere oefenstof krijgt, die is aangepast op het niveau van de leerling. De bewust gekozen (nieuwe) methodes op drie niveaus zorgen ervoor dat wij dit kunnen realiseren in een doorgaande leerlijn. Daarnaast werken wij sinds het schooljaar 2021/2022 met het EDI-model, een effectieve manier om instructie te geven (zie bijlage 4).

Tot slot beschrijven Rohner en Wenke (2005, p. 127) dat handelingswijzer de leerkracht kan helpen om effectiever met zijn tijd om te gaan en meer inzicht kan geven in de leerprocessen van de kinderen. De benodigde handelingswijzers zijn afhankelijk van de behoefte van de groep. Om die reden hebben wij niet in iedere groep (dezelfde) handelingswijzers hangen.

Reflectie

Doel: Wij zorgen voor een doorgaande leerlijn omtrent: het vooraf, tijdens en achteraf reflecteren. We leren de leerling zijn doel goed te omschrijven. Dit willen wij realiseren door de leerling vooraf na te laten denken over zijn eigen leerdoel en behoeftevraag, het proces zichtbaar te maken voor leerlingen en ouders, achteraf in gesprek te gaan en het eigen werk te leren beoordelen.

De groepen 1 en 2 zullen vanaf schooljaar 2023/2024 overgaan op het werken met een digitaal planbord. De groepen 3 t/m 6 wordt er gewerkt met het keuzebord en groep 7/8 werken met een keuzekaart (*bijlage 2*). Om goed te leren plannen is het van belang dat er wordt gereflecteerd, daarom werken wij met een doorgaande leerlijn. In de groepen 1 en 2 staat er per week een reken- en taaldoel centraal. In groep 7/8 wordt er gewerkt met een doelenbord waarop de leerlingen hun eigen doe stellen. Het is op die manier gemakkelijker voor de leerkracht om in gesprek te gaan over het proces en de eventuele behoeftevraag van de leerling. Door middel van vragen en gesprekken (zowel klassikaal als individueel) besteden wij hier aandacht aan.

Om het mogelijk te maken voor ouders om met hun kind te reflecteren op het leerproces op school, wordt het communicatiemiddel Parro ingezet. Parro is de ouderapp om ouderbetrokkenheid in de klas te vergroten. Daarnaast wordt er bij iedere editie van Het Valkennieuws een kopje toegevoegd over Daltononderwijs bij ons op school. Zo delen wij onze Daltonparels en bevorderen wij reflectie (*zie bijlage 5*).

Rohner en Wenke (2005, p. 74) beschrijven dat niet slechts de leerkracht het werk beoordeelt, maar samen met de leerlingen(en) het werk wordt beoordeeld. Om zowel de leerkrachten als de leerlingen aan het belang van evaluatie te herinneren, maken wij gebruik van drie kleuren nakijkbakken. Nadat de leerlingen het werk zelfstandig hebben nagekeken, beoordelen zij of ze het werk goed hebben begrepen (groen), matig (geel) of niet goed (rood). Zo kan de leerkracht passende begeleiding geven op niveau en eventueel in gesprek gaan met de leerling. In die gesprekken wordt er indien nodig ook gesproken over de leerkuil, iedere klas heeft hier een poster van (*zie bijlage 7*).

Vrijheid en verantwoordelijkheid

Doel: vrijheid in gebondenheid.

De kinderen krijgen het vertrouwen om hun keuzebord zelf in te plannen, samen te werken en een werkplek te kiezen. De opgegeven leerstof en de eisen die daaraan worden gesteld, de tijdslimiet, de werkafspraken en de schoolregels, vormen de grenzen waarbinnen de leerlingen hun vrijheid leren gebruiken (*zie bijlages 3*). De leerlingen krijgen de verantwoordelijkheid om hun werk zelf na te kijken en te reflecteren op hun werk, een proces dat wordt opgebouwd in de school.

Onze methodes en het gebruik van het EDI-model (*bijlage 4*), bieden de leerlingen ook ruimte voor eigen verantwoordelijkheid. Zo zijn de lesdoelen altijd vooraf duidelijk en zien wij dat de leerlingen gedurende hun schoolloopbaan steeds beter kunnen inschatten of ze de (verlengde) instructie nodig hebben. Leerlingen hebben ook de vrijheid om zichzelf uit te dagen, omdat er in de methodes wordt gewerkt op drie niveaus. Op onze school hebben wij ook Het Leerlab voor leerlingen die extra uitdaging nodig hebben.

Door leerlingen meer vrijheid te bieden kunnen zij eigen keuzes maken en een actieve leerhouding ontwikkelen. Maar vrijheid betekent niet dat alles zomaar kan en mag. Het is een taak van de leerkracht om iedere leerling een structuur te bieden om vrijheid binnen grenzen te leren hanteren.

Bijlage 1

Kernwaarden: leerlijnen en einddoelen.

Samenwerking.

Einddoel groep 2.

De leerling...

- Weet hoe iemand heet.
- Zegt de naam van iemand.
- Vraagt hoe iemand heet.
- Begroet iemand.
- Vraagt iemand om hulp.
- Zegt iemand ergens mee te stoppen, wanneer hier duidelijke afspraken over zijn gemaakt.
- Luistert naar een ander.
- Geeft aan dat het last heeft van een ander.
- Laat een ander uitpraten.
- Werkt samen met school materiaal.
- Reageert op wat een ander zegt.
- Werkt samen met een maatje.

Einddoel groep 4.

De leerling...

- Praat mee over het maken van een opdracht.
- Werkt in wisselende groepsgrootte.
- Reageert op wat een ander zegt.
- Biedt aan om iets uit te leggen aan een ander.
- Vraagt hulp aan een ander.
- Gaat om met verschillen in de groep.
- Geeft een ander een compliment.
- Is samen met anderen verantwoordelijk voor een positieve sfeer in de klas,

- Werkt periodiek met een maatje samen.

Einddoel groep 6.

De leerling...

- Voorziet van positieve feedback.
- Komt afspraken en beloften na.
- Werkt samen met alle groepsgenoten.
- Helpt een ander zonder voor te zeggen.
- Wil en durft initiatief te nemen.
- Zegt op vriendelijke wijze dat het ergens niet mee eens is.
- Neemt feedback van anderen aan.
- Lost samen met anderen een probleem op.
- Spreekt een overlegmoment af.
- Stelt een hulpvraag.
- Vraagt om herhaling wanneer het iets niet begrijpt.
- Is behulpzaam.
- Staat open voor ideeën van een ander.
- Toont belangstelling in wat de ander zegt.
- Uit teleurstellingen.
- Laat iemand uitpraten.

Einddoel groep 8.

De leerling...

- Helpt anderen, zoals het zelf geholpen wil worden.
- Zegt het rustig als het ergens niet mee eens is.
- Werkt met alle leerlingen samen.
- Staat open voor ideeën van anderen.
- Presenteert iets vanuit een werkgroepje en durft initiatief te nemen.
- Lost samen met anderen een probleem op.
- Accepteert de mening van een ander.
- Heeft een goede luisterhouding.
- Stelt gerichte vragen.

- Geeft zijn eigen mening.
- Gaat op een positieve manier met feedback om.
- Werkt samen met leerlingen die op een ander niveau werken.

Vrijheid en verantwoordelijkheid

Eindoel groep 2

De leerling...

- Kan zelf kiezen aan welke leerlingen hij hulp vraagt.
- Kan rustig werken en praten.
- Kan persoonlijk aangesproken worden door medeleerlingen en de leerkracht.
- Kan omgaan met uitgestelde aandacht, durft kleine vrijheden aan.
- Houdt zich aan regels en afspraken.
- Kan zijn materiaal kiezen.
- Kan samen met de leerkracht of alleen de volgorde van zijn werk bepalen.
- Weet wat er van hem als maatje verwacht wordt.

Eindoel groep 4

De leerling...

- Kiest indien gewenst voor een stille werkplek.
- Houdt er rekening mee dat de klas een stilt werkplek is, mits het stoplicht dit aangeeft.
- Heeft oog voor het maatje en voor de groep.
- Is persoonlijk aanspreekbaar op eigen handelen.
- Reflecteert op het eigen werk.
- Kan het eigen werk nakijken.
- Kan verantwoording afleggen over zijn doen en laten.
- Kan uit verschillende keuze opdrachten kiezen en plannen.
- Denkt mee bij het opstellen van zijn persoonlijke leerdoelen.
- Heeft inbreng in het groepsgebeuren.

Einddoel groep 6.

De leerling...

- Kijkt het eigen werk secuur na.
- Werkt periodiek met een maatje samen.
- Kan door gebruik te maken van het bord zijn zelfstandig keuze werk indelen en plannen.

Einddoel groep 8.

De leerling...

- Kan zelf bepalen of hij/zij wil samenwerken of niet.
- Kan tijdens groepsopdrachten samen met zijn groepje taken verdelen zodat het project goed verloopt en zet de coöperatieve werkvormen in.

Zelfstandigheid

Einddoel groep 2.

De leerling...

- Kan zelfstandig zijn jas aan/uitdoen met rits en/of knopen, bekere.d. wegzetten, tas opruimen.
- Kan zelfstandig het toilet bezoeken.
- Kiest zelf uit de kast materiaal, werkt ermee en ruimt het weer op.
- Evalueert een taak.
- Kan na de instructie zelfstandig opdrachten uitvoeren.
- Heeft een goede zithouding.
- Durft hulp te vragen aan klasgenootjes of de leerkracht.
- Durft nee te zeggen.
- Weet waar het zijn gemaakte werkjes neer moet leggen.
- Houdt zich aan de klassenregels.
- Kan ongeveer 15 minuten omgaan met uitgestelde aandacht.

Einddoel groep 4.

De leerling...

- Kan zijn eigen keuzewerk inplannen (per dag).

- Pakt zelf materialen voor de taak en ruimt deze ook weer op.
- Kan werken in verschillende groepsgroottes.
- Kiest zijn eigen werkplek, afhankelijk van de taak.
- Evalueert zijn taak en werkhouding.
- Kan omgaan met uitgestelde aandacht.
- Kent het gebruik van materialen.
- Vraagt zelf om hulp en biedt zelf ook hulp aan.
- Verbetert nagekeken werk volgens afspraak.
- Werkt taakgericht.
- Houdt zelf het keuzebord bij.
- Evalueert zelf het keuzebord.

Einddoel groep 6.

De leerling...

- Kent de regels voor het werken aan de keuzetaak.
- Evalueert het eigen functioneren.
- Gaat slim en goed (effectief) om met de (werk)tijd.
- Levert op een positieve wijze kritiek.
- Kiest zelf goede leerstof bij het doelenwerk.
- Corrigeert het eigen werk (taal, spelling, rekenen).

Einddoel groep 8.

De leerling...

- Deelt de eigen (werk)tijd goed in.
- Analyseert en controleert zijn eigen werk.
- Weet wat zijn eigen leerstijl is.
- Plant zijn "huiswerk" zelf in.
- Kan zelfstandig conflicten oplossen.
- Vraagt anderen om hulp waar nodig.
- Levert en ontvangt op positieve wijze kritiek.

- Plant zelf het eigen keuze werk in voor de hele week.

Reflectie

Einddoel groep 2.

De leerling...

- Kan vooruit kijken op de taak.
- Kan vertellen wat hij nodig heeft om een taak te maken.
- Weet of hij een taak kan maken.
- Weet hoe hij hulp kan vragen.
- Kan nadenken over het gemaakte werk.
- Kan vertellen hoe iets is gegaan.
- Kan vertellen wat hij geleerd heeft.
- Kan nadenken over zijn/haar gedrag.
- Kan vertellen hoe het samenwerken is gegaan.
- Kan vertellen wat hij heeft gedaan.
- Denkt na over wat hij de volgende keer anders kan doen.

Einddoel groep 4.

De leerling...

- Kan vooruit kijken op de taak.
- Kan vertellen wat hij nodig heeft om een taak te maken.
- Weet of hij een taak kan maken.
- Weet hoe hij hulp kan vragen.
- Kan nadenken over het gemaakte werk.
- Vertelt hoe iets is gegaan.
- Geeft aan wat hij geleerd heeft.
- Kan nadenken over zijn/haar gedrag.
- Vertelt hoe het samenwerken is gegaan.
- Vertelt wat hij heeft gedaan.

Einddoel groep 6.

De leerling...

- Kan vooruit kijken op de taak.
- Benoemt wat hij nodig heeft om een taak te maken.
- Schat in of het een taak kan maken.
- Kan samen met de leerkracht inschatten of hij instructie nodig heeft.
- Kan nadenken over het gemaakte werk.
- Vertelt of een opdracht te moeilijk of te makkelijk was.
- Legt uit of het doel van de opdracht is behaald.
- Geeft aan wat wel en niet goed lukte.
- Kan nadenken over zijn/haar gedrag.
- Vertelt hoe het samenwerken/spelen is gegaan.
- Kan zijn gedrag en effect hiervan benoemen in verschillende situaties.

Einddoel groep 8.

De leerling...

- Kan vooruit kijken op de taak.
- Zegt wat hij nodig heeft om een taak te maken.
- Weet of hij een taak kan maken.
- Weet hoe hij hulp kan vragen.
- Kan nadenken over het gemaakte werk.
- Vertelt hoe iets is gegaan.
- Geeft aan wat hij geleerd heeft.
- Kan nadenken over zijn/haar gedrag.
- Vertelt hoe het samenwerken is gegaan.
- Denkt na over wat hij de volgende keer anders/ hetzelfde zou doen en waarom hij dat zou doen.

Leerkrachtcompetenties.

De leerkrachten die op een Daltonschool werken zorgen dat zij de kernwaarden van Daltononderwijs uitdragen en voorleven.

Vrijheid & verantwoordelijkheid.

Van de leerkrachten wordt verwacht dat ze...

- Dezelfde invulling geven aan en kunnen omgaan met begrippen: vrijheid en verantwoordelijkheid.
- Hun eigen verantwoordelijkheid nemen en verantwoording kunnen afleggen bij hun leidinggevende.
- Een periode taak kunnen maken, waarin een hoeveelheid onderwijsactiviteiten over een bepaalde tijdsperiode staat aangegeven.
- De leerling op passende wijze begeleiden en sturing geven waar nodig.
- De leerlingen benaderen als een persoon in ontwikkeling die schoolwerk als taak aanneemt en zich eigen maakt.
- Uitgaan van de mogelijkheden van de leerling en hun handelen erop is.
- Gericht zijn op de motivatie en het zelfvertrouwen van de leerling te vergroten.
- De taak zien als wederzijdse werkovereenkomst met hun leerling.
- Hun leerlingen aanspreken op de eigen verantwoordelijkheden van hun leerproces.
- Systematisch te vorderingen van hun leerlingen volgen.
- Een doelmatige instructie geven d.m.v. EDI.
- Zich bij hun leerkracht handelen zichzelf regelmatig de “why” vraag stellen t.o.v. de leerlijn.

Groep 1-2

- De leerkracht zorgt voor situaties waarbij de kinderen hulp kunnen vragen aan andere kinderen.
- De leerkracht zorgt voor situaties waarbij kinderen zelf kunnen kiezen aan wie ze hulp vragen.
- De leerkracht zorgt voor een werksfeer waarin kinderen leren rustig te werken en te praten.
- De leerkracht leert de attitude aan waardoor kinderen aanspreekbaar zijn voor medeleerlingen en de leerkracht.
- De leerkracht creëert situaties waarbij de kinderen leren omgaan met uitgestelde aandacht.
- De leerkracht zorgt voor duidelijke regels en afspraken.
- De leerkracht zorgt voor situaties waarbij kinderen zich aan afspraken en regels moeten houden en dit kunnen oefenen.
- De leerkracht geeft de kinderen de keuze om voor een deel zelf de volgorde van het werk te bepalen.
- De leerkracht leert kinderen oefenen met de rol als maatje.

Groep 3-4

- De leerkracht stimuleert de leerling zichzelf te verantwoorden.
- De leerkracht laat de leerling uit verschillende keuzeopdrachten kiezen.
- De leerkracht werkt met het EDI instructiemodel (bijlage 6).
- De leerkracht geeft de kinderen de verantwoordelijkheid om te kiezen voor een stille werkplek.
- De leerkracht zorgt voor situaties waarbij de kinderen persoonlijk aangesproken kunnen worden en deze vaardigheid geoefend wordt.
- De leerkracht zorgt voor situaties waarbij de kinderen kunnen kiezen uit verschillende opdrachten.

Groep 5-6

- De leerkracht geeft de kinderen de verantwoordelijkheid om zelf hun werk secuur na te kijken.

Groep 7-8

- De leerkracht geeft de kinderen de verantwoordelijkheid om zelf te bepalen of zij willen samenwerken of niet.

- De leerkracht geeft de kinderen de verantwoordelijkheid om in het groepje zelf de taken te verdelen met als doel dat het project goed verloopt.
- De leerkracht zorgt voor feedbackmomenten en stimuleert het geven van opbouwende kritiek.

Zelfstandigheid

Van de leerkrachten wordt verwacht dat ze...

- Een begeleidende rol aannemen.
- De kinderen stimuleren om problemen zelf op te lossen, werk zelf te plannen en het zelf te beoordelen.
- Gelet op de aard, behoeften en mogelijkheden, de didactiek aanpassen aan de kinderen.
- De beschikking hebben over didactische alternatieven en oog voor verschillende oplossingsstrategieën.
- Individueel kunnen benaderen.
- De coachende rol aannemen binnen het Daltononderwijs;
- Helper zijn bij het proces, maar een stapje terugdoen tijdens de uitvoeringsfase (het zelfstandig werken).

Groep 1-2

- De leerkracht zorgt ervoor dat alle kinderen een eigen plek aan de kapstok hebben voor hun jas en tas.
- De leerkracht zorgt voor duidelijke plekken voor het eten en drinken.
- De leerkracht heeft afspraken gemaakt over het toiletgebruik.
- De leerkracht zorgt voor voldoende keuzemateriaal in de klas.
- De leerkracht zorgt voor opdrachten die leerlingen grotendeels zelfstandig kunnen uitvoeren.
- De leerkracht leert leerlingen hulp te vragen bij een andere klasgenoot.
- De leerkracht gebuikt een bloemenketting voor uitgestelde aandacht.

Groep 3-4

- De leerkracht heeft vaste plekken binnen de klas waar de taken liggen en ingeleverd kunnen worden.
- De leerkracht geeft de leerlingen de mogelijkheid om te kiezen voor een (stille) werkplek.
- De leerkracht gebruikt het stoplicht voor uitgestelde aandacht.
- De leerkracht leert de leerlingen hulp te vragen bij een klasgenoot.

Groep 5-6

- De leerkracht geeft de leerlingen de verantwoordelijkheid om zelf hun werk secuur na te kijken.
- De leerkracht levert zelf op een positieve wijze kritiek naar de leerlingen.
- De leerkracht zorgt ervoor dat er op het keuzebord ruimte is voor de leerlingen om aan hun eigen leerdoelen te werken.
- De leerkracht zorgt voor een gevarieerd aanbod.

Groep 7-8.

- De leerkracht geeft de leerlingen de verantwoordelijkheid om zelf te bepalen of zij willen samenwerken of niet.
- De leerkracht geeft de leerlingen de verantwoordelijkheid om zelf te bepalen hoe lang een taak gaat duren.
- De leerkracht zorgt voor feedback momenten en stimuleert het geven van opbouwende kritiek.
- De leerkracht heeft kennis van de verschillende leerstijlen van leerlingen.
- De leerkracht geeft de leerlingen de kans om conflicten zelfstandig op te lossen.

Samenwerken.

Van de leerkrachten wordt verwacht dat ze...

- Kennis en ervaring delen met collega's.
- Een actieve bijdrage leveren aan het eindresultaat.
- Anderen motiveren om input te geven.
- Zorgen voor een correcte informatievoorziening.
- Aandachtig kunnen luisteren.
- Behulpzaam, flexibel, eerlijk, vriendelijk, tactvol en veelzijdig te zijn.

Zodat:

- Ze in samenwerking met collega's constructief zijn met het doel samen de taak vorm te geven en het onderwijsaanbod constant te evalueren en waar nodig te verbeteren.
- Ze de leerlingen de kans bieden zich verder sociaal te ontwikkelen door het lokaal en de school zo in te richten dat dit een sociale oefenruimte wordt.
- Ze is staat zijn het beste uit de leerlingen te halen door ze veelvuldig in de gelegenheid te stellen om samen te werken met andere leerlingen.

Groep 1-2

- De leerkracht biedt stimulerende gespreksactiviteiten aan, die bijdragen aan de communicatieve vaardigheden van de leerling.
- De leerkracht initieert sociale activiteiten, waarin normbesef en culturele waarden een belangrijke rol spelen.
- De leerkracht biedt enkele coöperatieve samenwerkingsvormen aan.
- De leerkracht biedt situaties aan die een probleemoplossende houding vereisen.

Groep 3-4

- De leerkracht biedt stimulerende groepsactiviteiten aan, die bijdragen aan de communicatieve vaardigheden van de leerling.
- De leerkracht initieert sociale activiteiten, waarin normbesef en culturele waarden een belangrijke rol spelen.
- De leerkracht biedt enkele coöperatieve samenwerkingsvormen aan.
- De leerkracht biedt situaties aan die een probleemoplossende houding vereisen.
- De leerkracht biedt situaties aan waarin leerlingen onderling taken kunnen verdelen.

Groep 5-6.

- De leerkracht biedt stimulerende groepsactiviteiten aan, die bijdragen aan de communicatieve vaardigheden van de leerling.
- De leerkracht initieert sociale activiteiten, waarin normbesef en culturele waarden een belangrijke rol spelen.
- De leerkracht biedt enkele coöperatieve samenwerkingsvormen aan.
- De leerkracht biedt situaties aan die een probleemoplossende houding vereisen.
- De leerkracht initieert activiteiten waarin leerlingen gezamenlijke groepsregels opstellen.
- De leerkracht biedt regels van feedback geven en ontvangen aan.
- De leerkracht biedt situaties aan waarin leerlingen onderling taken kunnen verdelen.

Groep 7-8

- De leerkracht biedt stimulerende groepsactiviteiten aan, die bijdragen aan de communicatieve vaardigheden van de leerling.
- De leerkracht initieert sociale activiteiten, waarin normbesef en culturele waarden een belangrijke rol spelen.
- De leerkracht biedt diverse coöperatieve samenwerkingsvormen aan.
- De leerkracht biedt situaties aan die een probleemoplossende houding vereisen.
- De leerkracht initieert activiteiten waarin leerlingen gezamenlijke groepsregels opstellen.

- De leerkracht biedt kaders van feedback geven en ontvangen aan.
- De leerkracht biedt situaties aan waarin leerlingen onderling taken en rollen kunnen verdelen.

Reflectie

Van de leerkrachten wordt verwacht dat ze...

- Gezamenlijk nadenken over de ontwikkelingen in de eigen schoolpraktijk.
- Proberen samen een lerende organisatie te maken , die ernaar streeft om bekwaam te zijn en te blijven.
- Willen verbeteren, vernieuwen en blijven ontwikkelen.
- Gericht zijn op samenwerking en afstemming.
- Discussiëren over onderwijsvisie en het kritisch volgen van onderwijsontwikkelingen.
- Ideeën , materialen en werkwijzen uitwisselen en elkaar consulteren.

Groep 1-2.

- De leerkracht zorgt ervoor dat er voor de leerlingen voldoende materiaal klaar ligt.
- De leerkracht modelt tijdens de taakuitleg door te benoemen wat nodig is om een taak te kunnen starten.
- De leerkracht zorgt voor een duidelijke inrichting van de kasten.
- De leerkracht zorgt voor verschillende werkplekken binnen en buiten de klas.
- De leerkracht begeleidt het plannen van de werkjes.
- De leerkracht reflecteert met de leerlingen op de taak.
- De leerkracht reflecteert met de leerlingen op het plannen.
- De leerkracht reflecteert met de leerlingen op de werkverzorging.
- De leerkracht reflecteert met de leerlingen op de werkhouding.
- De leerkracht leert de leerlingen zelf oplossingen te bedenken.

Groep 3-4

- De leerkracht leert de leerlingen zich te verwoorden.
- De leerkracht leert de leerlingen het doel van de les te benoemen.
- De leerkracht leert de leerlingen te verwoorden wat ze geleerd hebben.
- De leerkracht biedt ook taken aan die geen uitleg nodig hebben.
- De leerkracht leert de leerlingen om anderen om hulp te vragen (op proces en product).
- De leerkracht leert de leerlingen (nieuwe) doelen te stellen.

- De leerkracht stimuleert leerlingen zelf oplossingen te bedenken.

Groep 5-6

- De leerkracht coacht de leerlingen in het kritisch nakijken.
- De leerkracht coacht de leerlingen op het verwoorden van het proces en product.
- De leerkracht coacht de leerlingen op het zich te verwoorden.
- De leerkracht coacht de leerlingen het doel van de les te benoemen.
- De leerkracht coacht de leerlingen te verwoorden wat ze geleerd hebben.
- De leerkracht coacht de leerlingen in het stellen van (nieuwe) doelen.
- De leerkracht reflecteert met de leerlingen op de benodigde tijd.
- De leerkracht stimuleert/leert de leerlingen vooruit te kijken.
- De leerkracht stimuleert/leert de leerlingen vooruit te plannen.
- De leerkracht coacht de leerlingen in het maken van keuzes bij het bepalen van de volgorde van taken.
- De leerkracht coacht de leerlingen in het zelf vinden van oplossingen voor problemen (tijdens het proces).

Groep 7-8

- De leerkracht begeleidt de reflectievaardigheden van de leerlingen.
- De leerkracht reflecteert individueel of in groepen op de inhoud/proces op de gestelde en behaalde doelen.
- De leerkracht reflecteert met de leerlingen op werkhouding, zelfstandigheid en verantwoordelijkheid en stimuleert de leerlingen deze zelf bij te stellen.
- De leerkracht stimuleert / leert de leerlingen om de nog te leren stof op te nemen in de weektaak of het doelenwerk.

Kernwaarde effectiviteit

Op Daltonschool de Valkenheuvel vinden wij het belangrijk dat de leertijd van de leerlingen effectief wordt ingezet. Deze effectiviteit wordt bewerkstelligd door het inzetten van de keuzetaak. De leerlingen dragen de verantwoordelijkheid van de taak. De leerlingen plannen deze taak zelf.

Dit betekent op:

Leerlingniveau:

- De leerling kan op een effectieve manier omgaan met zijn tijd, ruimte en middelen.
- De leerling weet zich eigenaar te maken van zijn leerproces.

- De leerling kan omgaan met de taak op de manier die er gehanteerd wordt in de groep.

Leerkrachtniveau:

- De leerkracht hanteert een gedifferentieerd lesaanbod dat alle leerlingen bediend.
- De leerkracht kan het onderwijs zo inrichten dat er efficiëntie is qua tijd, ruimte en middelen.
- De leerkracht draagt zorg voor een duidelijke en hanteerbare taak.
- De leerkracht zorgt voor een veilig klimaat waarin iedere leerling op zijn eigen niveau kan werken.

Teamniveau:

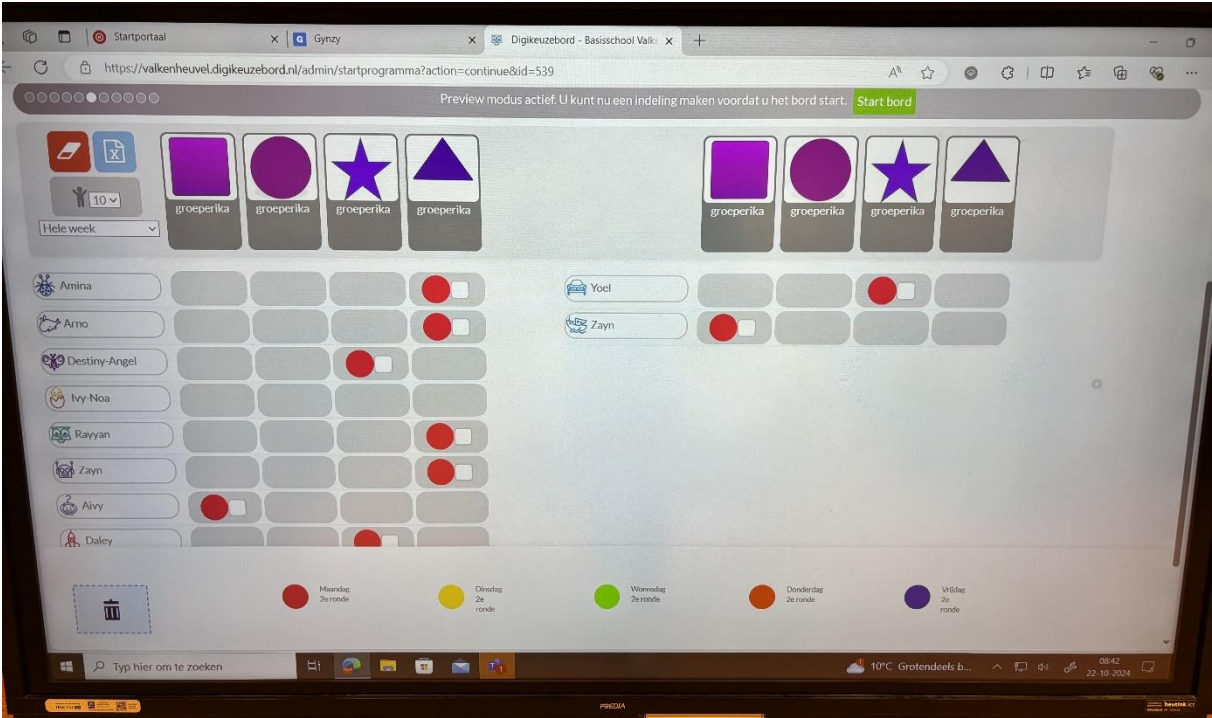
- We hebben onze prioriteiten helder.
- We zorgen voor inhoudelijk effectieve vergaderingen.
- We zetten materialen en hulpmiddelen effectief en doelmatig in.
- We zorgen samen voor een opgeruimd schoolgebouw.
- We werken planmatig, doelmatig en handelingsgericht.
- We maken gebruik van elkaars talenten.

Schoolniveau:

- Onze school werkt met diverse methoden. In deze methoden staan leerdoelen centraal. Na iedere toetsperiode, IEP, worden de doelen geëvalueerd en bijgesteld. Op deze manier krijgt iedere leerling instructie op zijn eigen niveau..

Bijlage 2

Keuzeborden

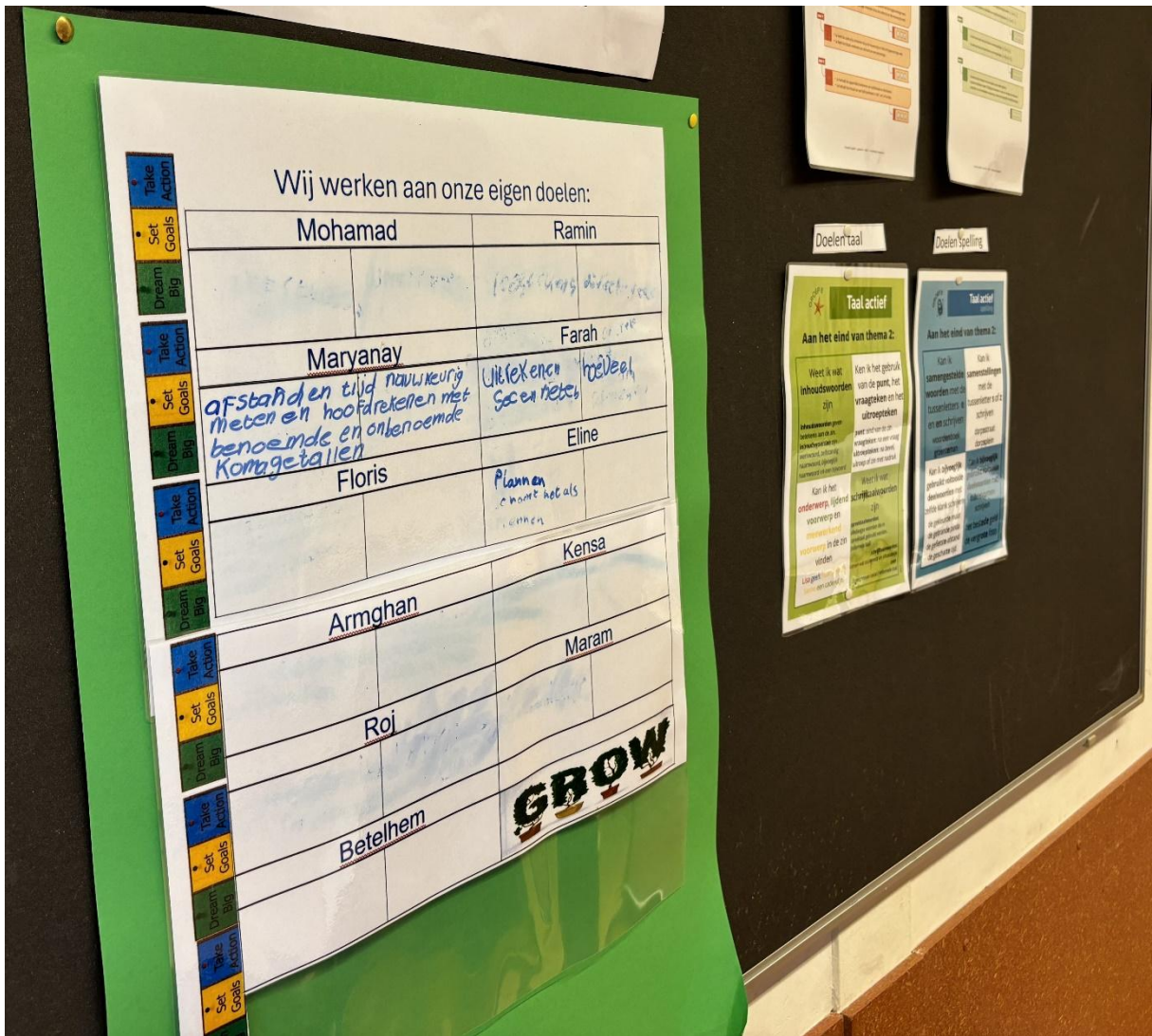
Groep 1-2, keuzebord en keuzelades

Keuzebord 3-4

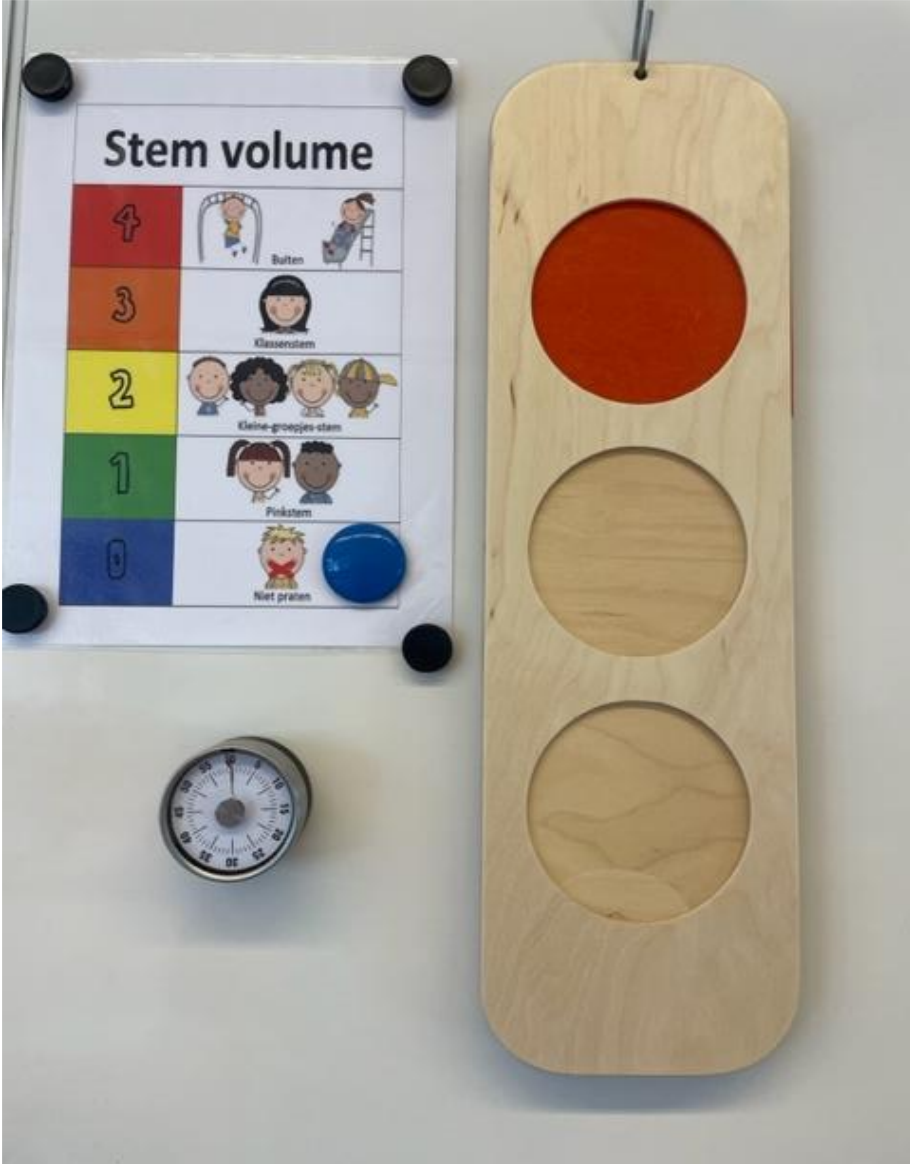
	 - Starten met je schuldpaad met veere 10 minuten per dag	 Rekensprint 10 minuten per dag	 - oefenen thema 2 week 1 Verwerk...	 - leer de verschillende namen	 - één bladzyde	 3x per week 10 minuten	 - thema 2 week 1 verwerking	 - tabel - tafelmap	 - woordig lezen Oefenen	 - thema 2 leren	 - top-oefenen	lees- bladen KFT	Herhalings- lessen Bibla chromabook	Huisoefeningen Oefenen chromabook
Mustafa														
Tine														
Nigel														
Israe														
Lauren														
Imran														
Kolya														
Inaya														
Sef														
Daisy														
Ruftalem														
Amy														
Sidona														
Rabia														
Adam														
Kimaz														
Rawha														
Luuk														
Ayan														

Keuzebord groep 5-6

Doelenbord groep 7-8

Bijlage 3 instrumenten

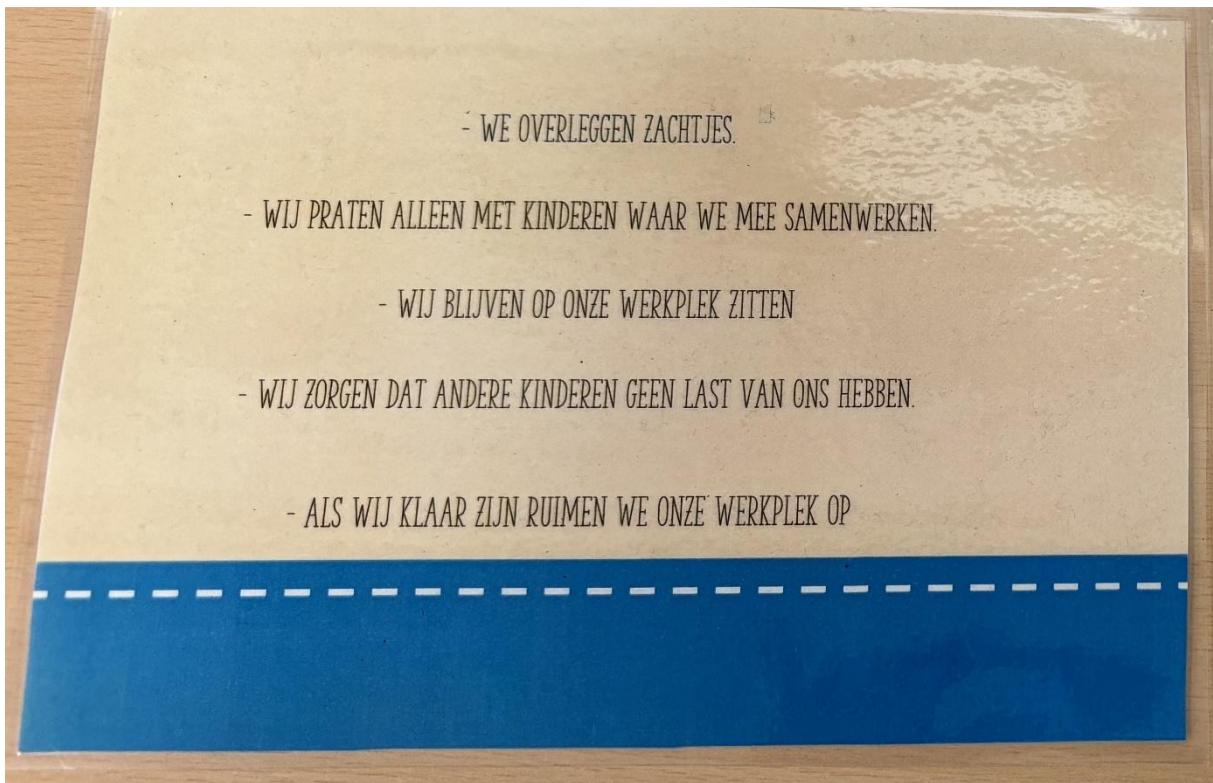

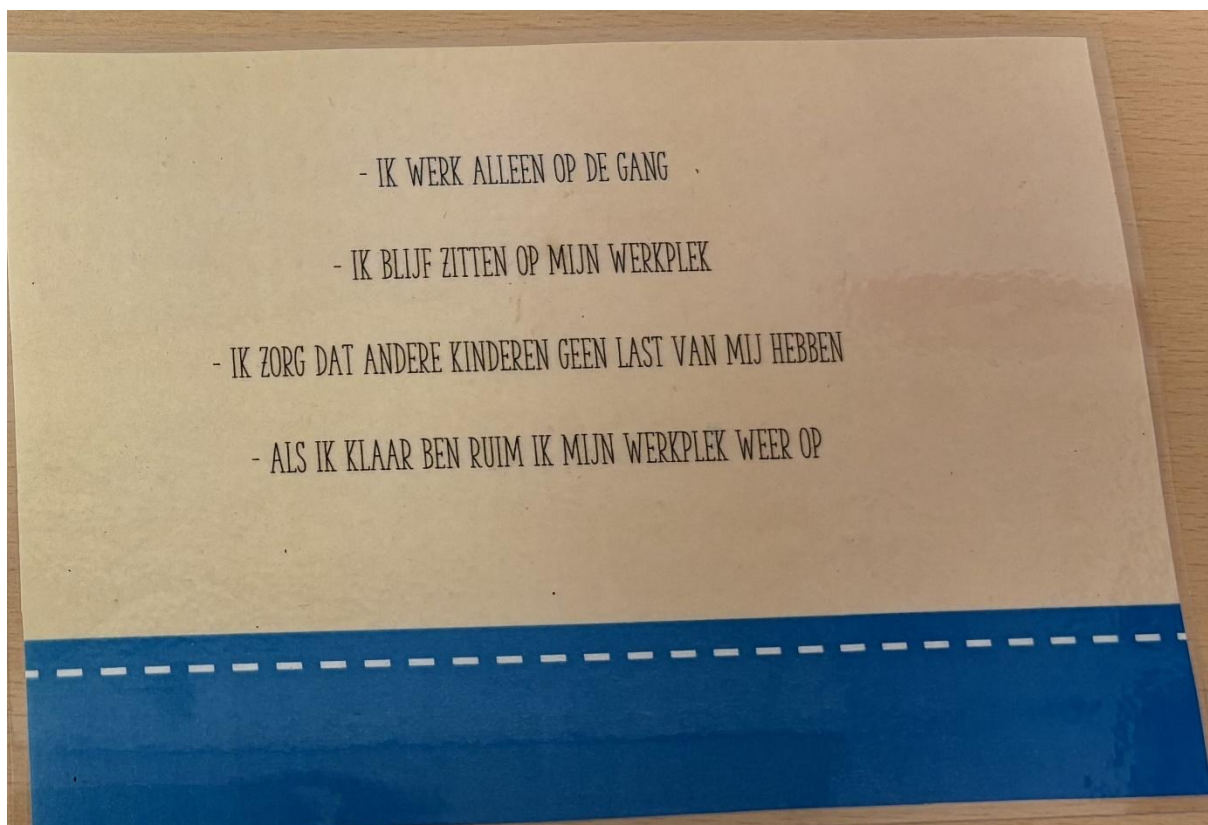

Groep 1	Groep 2		sym	fruit	Tommie tomato
Juf Nicole	Juf Erika	maandag			
Juf Nicole	Juf Erika	dinsdag	x		x
Groep 1/2	Juf Nicole	woensdag		x	
Juf Nicole	Juf Erika	donderdag	x	x	x
Groep 1/2	Juf Erika	vrijdag		x	
		zaterdag			
		zondag			

Dagen van de week

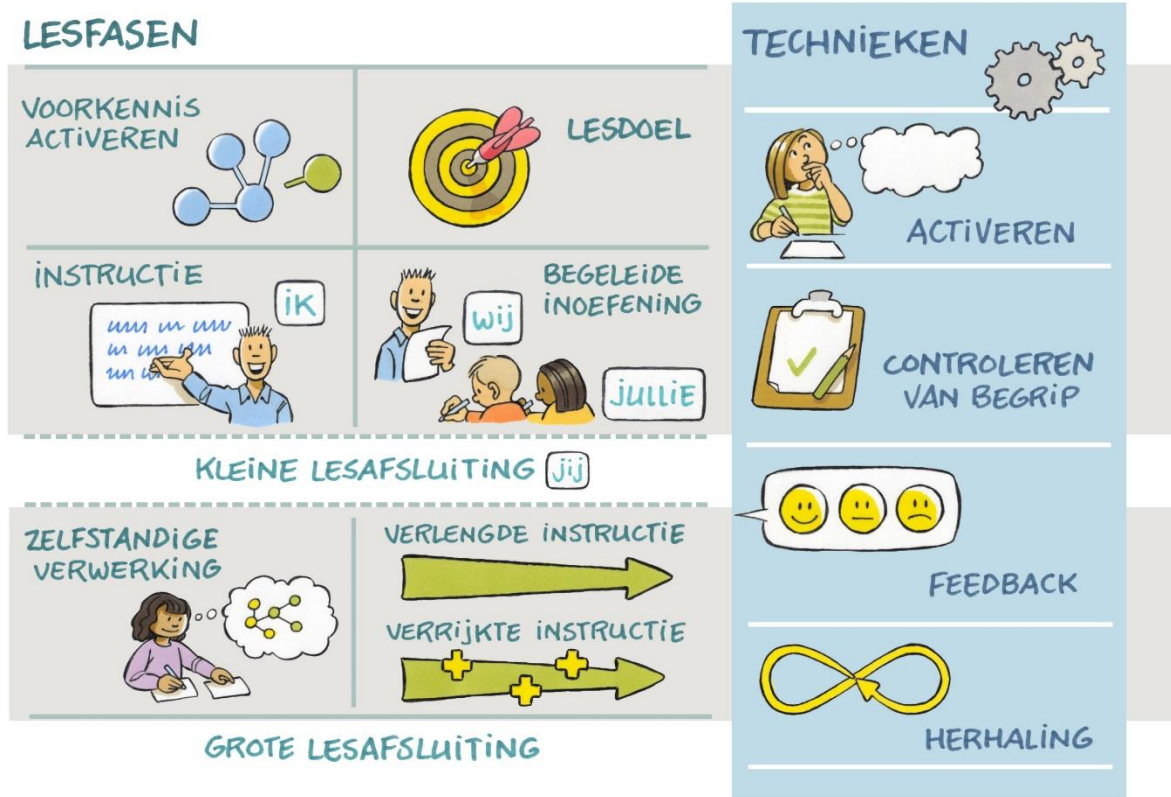
Gedrag ladder

Zelfstandig- en samenwerkregels

Bijlage 4

Edi model

Bijlage 5 ouderbetrokkenheid

Julia Stormer

6 jun 08:56

17/21

Thema: Bouwen

Gisteren zijn we gestart met het nieuwe thema: Bouwen! Er is meteen hard gewerkt door groep 1 en 2. Er zijn huisjes gemaakt, werkbladen gedaan en we hebben een bankje gemaakt.

3

Suzanne Meijer- Niezink (ij)

5 jun 16:48

17/21

Mededelingen

- Vandaag leerden wij de letter e, de kinderen mogen spullen meenemen van thuis met de

Leerlingenraad

In februari is de leerlingenraad gestart onder leiding van Brigitte Silvester (moeder van Sepp uit groep 7). De leerlingenraad bestaat uit: Judith (groep 8), Ashraf (groep 7), Betelhem (groep 6) en Imrane (groep 5). In de leerlingenraad denken de kinderen mee over bijvoorbeeld indeling van het schoolplein, de zichtbaarheid van de leerlingenraad in de school en organiseren zij een activiteit waar de hele school aan kan deelnemen. Daarnaast leert Brigitte de kinderen hoe democratische besluitvorming wordt vormgegeven. Elk schooljaar zal de leerlingenraad uit andere leerlingen bestaan.

'De leerlingenraad'

Daltononderwijs

Maandag 6 maart hebben wij een studiedag gehad. Eén van de onderwerpen die op agenda stond was het reflecteren. Met het team hebben wij besproken hoe wij een lesdoel aan het einde van de les, dag en de week met de kinderen gaan reflecteren. Daarnaast willen wij de leerlingen ook meer eigenaarschap en verantwoordelijkheid geven als het gaat om reflecteren. Aan het begin van de week bedenken de leerlingen een persoonlijk doel die de hele week centraal staat. Aan het einde van de week reflecteren de kinderen zelf en samen met de leerkracht dit doel. Het doel kan te maken hebben met iets wat de kinderen graag willen leren en/of kunnen.

Bijlage 7

De leerkuil

Bronnenlijst: Röhner, R. en Wenke, H. (2005). Hallo Dalton. Nieuwegein: Arko Uitgeverij BV.